

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa L. P.

przeciwko Z. w P.

o przywrócenie do pracy i zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego Z. w P.

przeciwko L. P.

o zapłatę odszkodowania,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 19 listopada 2024 r.,

skargi kasacyjnej powoda (pozwanego wzajemnego)

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w Rybniku

z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt IV Pa 45/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powoda (pozwanego wzajemnego) na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 listopada 2023 r., sygn. akt IV Pa 45/22, Sąd Okręgowy w Rybniku w wyniku apelacji pozwanego - powoda wzajemnego Z. w P. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z 3 czerwca 2022 r., sygn. IV P 9/21, w pkt. I. 1 i 2 w ten sposób, że zasądził od pozwanego - powoda wzajemnego Z. w P. na rzecz powoda - pozwanego wzajemnego L. P. kwotę 21.175,32 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę; rozstrzygnął o kosztach postępowania w pierwszej instancji oraz o kosztach postępowania apelacyjnego. Ponadto, Sąd drugiej instancji oddalił apelację powoda-pozwanego wzajemnego.

Pozwem z 23 lutego 2021 r. powód L. P. wniósł o przywrócenie do pracy w pozwanym Z. w P., zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy, zasądzenie kwoty 1500,00 zł tytułem nagrody pieniężnej za rok 2020 oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Ponadto pozwany złożył pozew wzajemny i zażądał zasądzenia od powoda L. P. na jego rzecz kwoty 20750,00 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną w mieniu pracodawcy.

Pozwem z 12 kwietnia 2021 r. powód L. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego Z. w P. na rzecz powoda kwoty 10.650,00 zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za pracę.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu.

Postanowieniem z 7 lipca 2021 r. sprawa zainicjowana pozwem z 12 kwietnia 2021 r. została połączona celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt IV P 9/21.

Wyrokiem z 3 czerwca 2022 r., sygn. IV P 9/21, Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju - z powództwa głównego:

1. przywrócił powoda - pozwanego wzajemnego L. P. do pracy w pozwanym - powodzie wzajemnym Z. w P. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy;

2. zasądził od pozwanego - powoda wzajemnego Z. w P. na rzecz powoda - pozwanego wzajemnego L. P. kwotę 103.256,38 zł (sto trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt sześć złotych i trzydzieści osiem groszy) tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, pod warunkiem podjęcia pracy po przywróceniu do pracy;

3. oddalił powództwo główne w pozostałej części;

4. ustalił opłatę ostateczną w części dotyczącej żądania zapłaty wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy na kwotę 5.163,00 zł (pięć tysięcy sto sześćdziesiąt trzy złote 00/100);

5. zasądził od pozwanego - powoda wzajemnego Z. w P. na rzecz powoda - pozwanego wzajemnego L. P., kwotę 9.301,00 zł (dziewięć tysięcy trzysta jeden złotych 00/100), tytułem zwrotu kosztów procesu;

6. zasądził od powoda - pozwanego wzajemnego L. P. na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego Z. w P., kwotę 2.700,00 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu;

7. nakazał pozwanemu - powodowi wzajemnemu Z. w P. uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju kwoty 4.663,00 zł tytułem uzupełnienia opłaty ostatecznej;

- z powództwa wzajemnego:

1. zasądził od powoda - pozwanego wzajemnego L. P. na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego Z. w P. kwotę 20.750,00 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną w mieniu pracodawcy z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 marca 2021 r. do dnia zapłaty;

2. zasądził od powoda - pozwanego wzajemnego L. P. na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego Z. w P. kwotę 3.738,00 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżyły apelacjami obie strony postępowania. Pozwany - powód wzajemny zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.; art. 232 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c.; art. 235² pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235 § 1 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. w zw. z art. 224 § 2 k.p.c.; art. 52 § 1 pkt 1 k.p.; art. 57 § 1 i 2 w zw. z art. 47 k.p.; art. 32 ust. 1 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz.U. z 2022 r.,

poz. 854 ze zm.); art. 57 § 1 i 2 k.p. w zw. z § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 927 ze zm.) w zw. z art. 172 k.p. w zw. z § 6 oraz § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. Nr 2, poz. 14 ze zm.) oraz art. 56 § 1 k.p. w zw. z art. 45 § 2 i 3 k.p. w zw. z art. 8 k.p. w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych. Z kolei powód-pozwany wzajemny L. P. zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 291 § 2 k.p. w związku z art. 300 k.p. w zw. z art. 117 § 1 k.c., art. 117 § 1 k.p., przepisu pkt 1 lit. a porozumienia trójstronnego zawartego 24 stycznia 2019 r. pomiędzy Burmistrzem Miasta P., Z. oraz Związkiem ZZ. „N.” przy Z. w P. w związku z art. 9 § 1 k.p.; art. 327¹ § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy w wyniku rozpoznania apelacji pozwanego – powoda wzajemnego zmienił zaskarżony wyrok, jednocześnie oddalając apelację powoda-pozwanego wzajemnego.

Wskazał on, że apelacji powoda - pozwanego wzajemnego dotyczącej 3 zagadnień: 1) nieuwzględnienia przez Sąd Rejonowy zarzutu przedawnienia, 2) nieuwzględnienia przyczynienia się pozwanego - powoda wzajemnego do szkody, 3) niezastosowania bądź też błędnej wykładni porozumienia trójstronnego zawartego 24 stycznia 2019 r. pomiędzy Burmistrzem Miasta P., Z. oraz Związkiem ZZ. „N.” przy Z. w P. - nie można uznać za słuszną, bowiem apelujący nie zawarł w niej zarzutów mogących skutecznie podważyć dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia zarówno w stosunku do wskazanych ustaleń faktycznych, powołanej podstawy prawnej, jak i przyjętego w zakresie tych trzech zagadnień rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy podzielił w tym zakresie ustalenia i oceny Sądu pierwszej instancji i nie powtarzając szczegółowych ustaleń faktycznych i merytorycznych zawartych w pisemnych motywach wyroku, przyjął je za własne.

Sąd Rejonowy dokonał wszechstronnego ustalenia wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia tych kwestii i dokonał prawidłowej ich oceny.

Sąd odwoławczy przypomniał, że w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, iż z natury rzeczy sposób sporządzenia uzasadnienia orzeczenia nie ma wpływu na wynik sprawy, ponieważ uzasadnienie wyraża jedynie motywy wcześniej podjętego rozstrzygnięcia. Z tego względu zarzut naruszenia przepisu art. 327¹ § 1 i 2 k.p.c. może znaleźć zastosowanie w tych wyjątkowych sytuacjach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia. Inaczej rzecz ujmując, powołanie się w środku odwoławczym na podstawę naruszenia prawa procesowego w postaci art. 327¹ § 1 i 2 k.p.c. może być usprawiedliwione tylko w wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia kontrolowanego orzeczenia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do jego wydania lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego, a także, gdy z uzasadnienia orzeczenia nie daje się odczytać, jaki stan faktyczny lub prawny stanowił podstawę rozstrzygnięcia (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego dot. art. 328 § 2 k.p.c. - wcześniej obowiązującego odpowiednika aktualnego art. 327¹ § 1 i 2 k.p.c. z 27czerwca 2001 r., UKN 446/00, z 5 września 2001 r., I PKN 615/00; z 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05; z 5 czerwca 2009r., I UK 21/09 oraz z 4 marca 2009 r., II PK 210/08 i orzeczenia tam powołane).

Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania, czy błędów w związku z subsumpcją ustalonych faktów pod normę materialnoprawną. Przez pojęcie „nierozpoznania istoty sprawy” w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. uważa się zatem nierozstrzygnięcie o żądaniu strony, czyli niezafatwienie przedmiotu sporu, całkowite zaniechanie wyjaśnienia istoty lub treści spornego stosunku prawnego. Wykładnia językowa, systemowa i funkcjonalna tego zwrotu pozwalają na przyjęcie, że wszelkie inne wady rozstrzygnięcia, dotyczące naruszeń prawa materialnego, czy też procesowego (poza nieważnością

postępowania i nieprzeprowadzeniem postępowania dowodowego w całości), nie uzasadniają uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Tego rodzaju braki w postępowaniu dowodowym, uchybienia prawu materialnemu, a także procesowemu, skoro zostały podniesione w apelacji i zostały ocenione jako uzasadnione, powinny być w systemie apelacji pełnej załatwiane bezpośrednio w postępowaniu apelacyjnym (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00; z 17 listopada 2004 r., IV CK 229/04, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2012 r., niepubl., postanowienie SN z 26 czerwca 2015 r., I CZ 45/15).

Dlatego też kwestia zarzutu przedawnienia została rozstrzygnięta w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy podkreślił, że sąd drugiej instancji ma nie tylko uprawnienie ale i obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych w postępowaniu przed sądami obu instancji dowodów. Sąd drugiej instancji przyjął, że roszczenie pracodawcy o odszkodowanie w niniejszej sprawie nie uległo przedawnieniu. Zdaniem Sądu pracodawca o szkodzie w postaci opłaty dodatkowej w kwocie 20 750,00 zł nałożonej prawomocnie przez uprawniony organ, dowiedział się z decyzji z 11 stycznia 2021 r. i pismem z 19 lutego 2021 r. wezwał pozwanego wzajemnego do zapłaty tej kwoty w ramach odszkodowania. Powzięcie wiadomości o wyrządzeniu szkody nie może być oderwane od ustalenia daty wyrządzenia (powstania) szkody po stronie pracodawcy. Z ustalonego orzecznictwa sądowego wynika, że wyrządzeniem szkody w rozumieniu art. 291 § 2 k.p. jest powstanie w majątku pracodawcy faktycznego uszczerbku majątkowego. Początkiem biegu terminu przedawnienia jest więc dzień, w którym w majątku pracodawcy powstał faktyczny uszczerbek będący skutkiem niewykonania lub nienależytego wykonania przez pracownika obowiązków pracowniczych. Sąd Najwyższy zawsze wiązał datę powstania szkody z uszczupleniem (pomniejszeniem) majątku pracodawcy (zob. wyroki z 14 października 2004 r., I PK 580/03; z 16 września 1997 r., I PKN 261/97; z 28 czerwca 2005 r., III PK 45/05). Skutkiem regulacji zawartej w art. 291 § 2 k.p. jest to, że roszczenia w przepisie tym określone nie mogą ulec przedawnieniu przed powstaniem szkody

spowodowanej nienależytym wykonywaniem przez pracownika obowiązków pracowniczych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 października 2011 r., II PK 38/11).

W ocenie Sądu odwoławczego, nie znajdował również uzasadnienia zarzut powoda-pozwanego wzajemnego odnośnie przyczynienia się pracodawcy do powstania szkody. Szkoda w mieniu powoda wzajemnego była skutkiem opóźnienia w złożeniu wniosku przez pozwanego wzajemnego o wydanie pozwolenia wodnoprawnego, które spowodowało okres odprowadzania ścieków bez wymaganego prawem pozwolenia. Najistotniejszą rzeczą w niniejszej sprawie jest fakt, że powód jako jedyna osoba w zakładzie miał w zakresie swoich obowiązków uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego, był on zatem zobowiązany do przeprowadzenia albo co najmniej nadzorowania i koordynowania (gdy czynności techniczne wykonywał podległy mu pracownik) postępowania o wydanie pozwolenia. Sam fakt, że często zmieniały się osoby na stanowisku pomocy administracyjnej nie tłumaczy powoda, gdyż powinien on, gdy nie miał osoby do pomocy, sam wykonać czynności i wiedzieć jak ważne ma to znaczenie. Zdaniem Sądu Okręgowego powód-pozwany wzajemny z rażącym niedbalstwem podszedł do swoich obowiązków w tym zakresie i nie zadbał o terminowe przygotowanie dokumentów. Nie można tu przypisać współwiny pracownikom zatrudnionym jako pomoc administracyjna, gdyż były zatrudnione na tym stanowisku przez krótki okres czasu, a ponadto jak wskazał w uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji, miały one stanowić tylko pomoc dla powoda, a nie zastępować go w czynnościach i za niego sprawować pieczę nad postępowaniami wodnoprawnymi. Nie sposób też przypisać winy kierownikowi zakładu, skoro powód- pozwany wzajemny zapewniał go, że on się tym zajmie i było to właśnie w zakresie jego czynności a tym samym wyłącznej odpowiedzialności. Przyjęta przez Sąd Rejonowy wbrew ocenie Sądu drugiej instancji, jedynie lekkomyślność nie ma akurat w tym wypadku znaczenia, gdyż przy odpowiedzialności materialnej, wina może przybrać formę lekkomyślności.

Zarzuty apelacji strony powodowej odnośnie trzeciego z zagadnień w niej poruszonych sprowadzają się do naruszenia zasad postępowania dowodowego, tj. naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.), które w ocenie powoda- pozwanego wzajemnego skutkują w rezultacie dokonaniem błędnych

ustaleń faktycznych a w konsekwencji wydaniem błędnego wyroku związanym z niezastosowaniem, bądź też błędną wykładnią porozumienia trójstronnego zawartego a 24 stycznia 2019 r. pomiędzy Burmistrzem Miasta P., Z. oraz Związkiem ZZ. „N.” przy Z. w P., były zdaniem Sądu drugiej instancji bezzasadne.

Powyższe zarzuty, jakoby Sąd pierwszej instancji dokonał w tym zakresie błędnych ustaleń faktycznych i źle ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowody nie znajdują potwierdzenia.

Analizując materiał dowodowy odnośnie trzeciego z zarzutów apelacji Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, iż dowody te były wystarczające do wydania prawidłowego orzeczenia w przedmiotowej sprawie. Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego i wywiódł właściwe wnioski zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Wydając orzeczenie dał wiarę niektórym źródłom dowodowym, innym zaś tej wiary odmówił, natomiast motywy takiej a nie innej oceny dowodów zostały odzwierciedlone w treści uzasadnienia do zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu *meriti*, że roszczenia powoda o dodatkowe wynagrodzenie za pracę wynikające jakoby z zawartego porozumienia trójstronnego należy uznać za nieuzasadnione. Z uchwały nr [...] z 17 stycznia 2019 r., rozpoczynającej spór zbiorowy zakończony porozumieniem trójstronnym z 24 stycznia 2019 r. wprost bowiem wynika, że celem związku było zwiększenie wynagrodzeń na stanowiskach nie kierowniczych, również do żądań strony społecznej zgłoszonych 18 stycznia 2019 r. Słusznie zatem przyjął Sąd pierwszej instancji, że sam zapis w treści porozumienia nie może być w warunkach niniejszej sprawy determinujący, skoro w istocie pomiędzy stronami sporem zbiorowym objęta była tylko kwestia wynagrodzenie na stanowiskach nie kierowniczych i strony tak też rozumiały zapis przedmiotowego porozumienia. Powód jako osoba zatrudniona na stanowisku kierowniczym prawa do podwyższenia wynagrodzenia w związku z tymże porozumieniem zbiorowym nie nabył. Co istotne w sprawie i co podkreślił Sąd Rejonowy świadkowie zeznający w sprawie oraz drugi z kierowników pozwanego G. L. nie potwierdzili, że podwyżki miały dotyczyć wszystkich pracowników, z zebranego materiału dowodowego wynika, że dotyczyły one tylko

stanowisk nie kierowniczych a sam powód nie dochodził w tym zakresie roszczenia, aż do momentu rozwiązania z nim stosunku pracy.

Rację miał pozwany - powód wzajemny, że negocjowano skonkretyzowane w uchwale i wystąpieniu żądania. Zgodnie zaś z zasadą identyczności żądań spór zbiorowy przebiega w granicach wyznaczonych przez jego zgłoszenie (patrz wyrok Sądu Najwyższego z 17 lutego 2005 r., II PK 217/34).

Zasadną okazała się jednak apelacja pozwanego - powoda wzajemnego.

W pełni uzasadniony, zdaniem Sądu drugiej instancji, był zarzut naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 k.p. poprzez brak zastosowania w niniejszej sprawie, będący skutkiem błędu w ustaleniach faktycznych i uznania, iż zostały spełnione przesłanki kwalifikacji zachowania powoda jako ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, skutkującego możliwością rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika w zakresie postaci winy, tj. że powód wykazał się lekkomyślnością, a nie rażącym niedbalstwem.

Zarzuty apelacji pozwanego - powoda wzajemnego odnośnie naruszenia w tym zakresie zasad postępowania dowodowego, tj. naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.), były w pełni zasadne.

Analizując materiał dowodowy w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, iż dowody były wystarczające do wydania orzeczenia w przedmiotowej sprawie. Sąd pierwszej instancji nie dokonał jednak prawidłowej oceny materiału dowodowego i wywiódł wnioski niezgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, źle oceniając zebrany materiał dowodowy w zakresie naruszenia przez powoda podstawowych obowiązków pracowniczych.

Sąd Okręgowy ustalił, że zostały spełnione wszystkie przesłanki art. 52 § 1 pkt 1 k.p., przede wszystkim rażące niedbalstwo powoda-pozwanego wzajemnego.

Judykatura wypracowała jednolicie podstawowe kryteria, na podstawie których dokonuje się oceny zachowania pracownika w kontekście tego przepisu. Przyjmuje się, że w użytym w powołanym przepisie pojęciu „ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych” mieszczą się trzy elementy. Są to: bezprawność zachowania pracownika (naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego); naruszenie albo zagrożenie interesów pracodawcy; zawinienie obejmujące zarówno winę umyślną, jak i rażące niedbalstwo. Sąd drugiej instancji

uznał, że niewątpliwie nieuzasadnione żadnymi racjami niewykonywanie obowiązków pracowniczych w obowiązującym pracownika czasie pracy stanowi naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego.

Istotnym w niniejszej sprawie było to, że powód - pozwany wzajemny zajmował od 1999 r. stanowisko kierownicze, od 1 sierpnia 2011 r. było to stanowisko kierownika Działu Rekreacyjno - Sportowego i Działu Wodociągowo - Kanalizacyjnego, a w zakresie jego czynności było wskazane terminowe dopełnienie wszystkich obowiązków ustawowych, decyzyjnych i nakazowych związanych z eksploatacją oczyszczalni ścieków. Brał on udział w procedurze uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego, którego upływ powodował konieczność złożenia wniosku o wydanie nowej decyzji w 2020 r. Zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że zachowanie powoda cechowało rażące niedbalstwo przejawiające się przede wszystkim w tym, że:

a) wniosek o wydanie pozwolenia wodnoprawnego złożył dopiero w dniu 4 czerwca 2020 r. (tj. 7 dni przed upływem ważności poprzedniego pozwolenia), zgodnie zaś z ustawą Prawo wodne wniosek musiał być złożony co najmniej na 90 dni przed upływem ważności poprzedniego pozwolenia. Musiał być on złożony najpóźniej w dniu 13 marca 2020 r., zatem w żadnym wypadku nie usprawiedliwiła opóźnienia pandemia choroby COVID-19, która nastąpiła później;

b) wniosek został złożony do niewłaściwego organu i miał to być wniosek o wydanie dwóch odrębnych pozwoleń wodnoprawnych co wynika z art. 35 ust. 3 pkt 5 i 7 ustawy Prawo wodne;

c) przedłożona dokumentacja nie odpowiadała wymogom przepisów i uzupełniona o właściwe dokumenty wpłynęła do właściwego organu dopiero w dniu 2 września 2020 r. co skutkowało wszczęciem postępowania w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego dopiero w 83 dni po wygaśnięciu dotychczasowego pozwolenia;

d) niezasadnym jest powoływanie się na firmę zewnętrzną przygotowującą wniosek bo to powód jako kierownik oczyszczalni powinien się w sposób rzetelny zapoznać z przepisami dotyczącymi tak istotnej dla zakładu kwestii jak wydanie pozwolenia wodnoprawnego i to jego obowiązkiem była weryfikacja złożonej dokumentacji;

e) nie może być usprawiedliwieniem rażącego niedbalstwa poszukiwanie pracownika na stanowisko administracyjne, bo nie wykazane zostało należycie aby powód był zaangażowany w jakikolwiek proces rekrutacyjny.

Sąd dał wiarę zeznaniom G. L. i P. K., że powód nie poinformował ani pracodawcy ani Urzędu Miasta o opóźnieniu w złożeniu wniosku. Dziwi zatem, że Sąd Rejonowy, który jak twierdzi, oparł się na dowodzie z zeznań w charakterze pozwanego G. L., któremu dał wiarę. Jednocześnie zaś nie dał wiary powodowi odnośnie wykonywania szeregu czynności związanych ze złożeniem pozwolenia, gdyż nie znajdują one potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym przyjął jednakże, iż w niniejszej sprawie można przyjąć jedynie lekkomyślność po stronie powoda-pozwanego wzajemnego. Powód, który w sposób rażący naruszył procedurę uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego, ignorując przy tym konsekwencje wynikające z tego faktu, nie czuwał nad pracą podległego sobie pracownika, nienależycie zapoznał się z obowiązującymi przepisami wykazał się rażącym niedbalstwem polegającym na tym, że nie przewidział, że swoim zachowaniem naruszy obowiązek, ale mógł i powinien był. Rażące niedbalstwo mieszczące się - obok winy umyślnej - w pojęciu ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych jest wyższym od niedbalstwa stopniem winy nieumyślnej. Niedbalstwo określa się jako niedołożenie należytej staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (art. 355 § 1 k.c.). Przez rażące niedbalstwo rozumie się natomiast niezachowanie minimalnych (elementarnych) zasad prawidłowego zachowania się w danej sytuacji. O przypisaniu pewnej osobie winy w tej postaci decyduje zatem zachowanie się przez nią w określonej sytuacji w sposób odbiegający od miernika staranności minimalnej.

Oceniając zachowanie skarżącego z tego punktu widzenia, Sąd Okręgowy stwierdził naruszenie przez powoda (będącego od lat na kierowniczym stanowisku) w sposób rażący podstawowego obowiązku pracowniczego, wynikającego bezpośrednio z nałożonego na niego zakresu obowiązków. Należy zwrócić uwagę, że powód jest pracownikiem samorządowym i zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt. 2 ustawy o pracownikach samorządowych z 21 listopada 2008 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 530) jednym z jego podstawowych obowiązków jest wykonywanie zadań sumiennie, sprawnie i bezstronnie.

Ocena, czy dane naruszenie obowiązku jest ciężkie, zależy od okoliczności każdego indywidualnego przypadku jak też należy brać pod uwagę całokształt postępowania pracownika, a nie jego jednorazowe zachowanie, jednakże tylko pod warunkiem, że nie stanowi ono samo przez się jaskrawego naruszenia podstawowego obowiązku pracowniczego. Tak więc, zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji w sposób nieuprawniony umniejszył wagę uchybienia, gdy tymczasem zebrany materiał dowodowy jasno wykazuje rażące niedbalstwo.

Powód swe roszczenie tak w części dotyczącej przywrócenie do pracy, jak i w części dotyczącej wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy opierał na okoliczności objęcie jego osoby szczególną ochroną związkową w myśl art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, którą to pracodawca naruszył nie uzyskując zgody związkowej na to zwolnienie.

Poza sporem jest, że powód został wskazany pracodawcy jako członek zarządu związku zawodowego objęty szczególną ochroną trwałości stosunku pracy zgodnie z w/w przepisem prawa. Bezsprzecznie zakładowa organizacja związkowa odmówiła wyrażenia zgody na rozwiązanie z powodem stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika. Pozwany naruszył jednak w/w przepis prawa i dokonał rozwiązania stosunku pracy.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie brak było jednak jakichkolwiek podstaw do uznania, że odmowa udzielenia zgody na rozwiązanie z powodem stosunku pracy w trybie dyscyplinarnym (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.) była związana z ochroną związkową. Podstawą zwolnienia dyscyplinarnego powoda były konkretne zarzuty dotyczące zaniedbań w wykonywaniu powierzonych powodowi obowiązków pracowniczych, noszące znamiona ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych i tym postępowaniem powód- pozwany wzajemny w rażący sposób naruszył interesy pracodawcy, narażając go na poniesienie szkody.

W tym stanie sprawy Sąd Okręgowy uznał roszczenie powoda o przywrócenie do pracy za niezasadne, pomimo braku zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej na rozwiązanie stosunku pracy z powodem-pozwanym wzajemnym (art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych) i uwzględnił na podstawie art. 477¹ k.p.c. w zw. z art. 8 k.p. roszczenie o odszkodowanie zamiast

roszczenia o przywrócenie do pracy, zgłoszonego przez pracownika objętego szczególną ochroną trwałości stosunku, gdyż roszczenie to okazało się nieuzasadnione ze względu na jego sprzeczność ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa. Zdaniem Sądu zachowanie powoda okazało się szczególnie naganne, oczyszczalnia ścieków, której powód był kierownikiem działu w oparciu o pozwolenie wodnoprawne, jest to najważniejszy dokument niezbędny do prawidłowego funkcjonowania tego działu, powód zaś całkowicie zlekceważył termin na złożenie wniosku o wydanie nowego pozwolenia, w wyniku czego pracodawca poniósł realną szkodę finansową. Biorąc pod uwagę zarówno istotę pozwolenia wodnoprawnego, jak i kierowniczą funkcję powoda, naruszenie to ma charakter rażącego niedbalstwa. Podkreślić należy, że społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa pracodawcy do rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 52 k.p. jest zakończenie dysfunkcjonalnego - z winy pracownika - stosunku pracy, którego dalsze trwanie zagraża słusznym interesom podmiotu zatrudniającego.

Stąd na podstawie art. 477¹ k.p.c. w zw. z art. 8 k.p. i art. 58 k.p. zasądzono powodowi- pozwanemu wzajemnemu odszkodowanie w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną powód L. P. w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

Strona skarżąca podniosła, że w sposób oczywisty Sąd drugiej instancji dokonał w niniejszej sprawie błędnej wykładni art. 52 § 2 k.p. w zw. z art. 3¹ § 1 k.p. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba. W realiach niniejszej sprawy był to G. L. - Kierownik Z., co było niekwestionowane przez żadną ze stron i znajduje potwierdzenie w ustalonym przez Sądy obydwu instancji stanie faktycznym. W szczególności to G. L. złożył powodowi -pozwanemu wzajemnemu oświadczenie o

rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia L. P., datowane na 1 lutego 2021 r.

W treści oświadczenia (dokumentu, którego autentyczności nikt nie kwestionował na żadnym etapie postępowania) wynika że: przyczyną rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 52 k.p. jest ciężkie naruszenia przez podstawowych obowiązków pracowniczych, wynikających z ustalonego zakresu obowiązków, a to rażące niedbalstwo w postępowaniu w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego na usługę wodną, polegającą na wprowadzeniu oczyszczonych ścieków komunalnych z Oczyszczalni Ścieków w P. oraz na usługę wodną polegającą na odprowadzaniu wód opadowych i roztopowych z terenu oczyszczalni do potoku [...], co doprowadziło do wygaśnięcia wcześniejszego pozwolenia i nałożenia na Z. podwyższonej opłaty z tytułu wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego w kwocie 20.250,00 złotych.

Sądy pierwszej i drugiej instancji dokonały wykładni sprzecznej ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, uzależniając początek biegu terminu do złożenia oświadczenia powodowi- pozwanemu wzajemnemu L. P. od złożenia przez Kierownika Z. G. L. oficjalnej informacji pisemnej o rzekomej odpowiedzialności powoda -pozwanego wzajemnego za nieterminowe złożenie wniosku o wydanie pozwolenia wodno-prawnego w styczniu 2021 r. Nie jest to wykładnia prawidłowa, w szczególności w świetle tego, iż o nieterminowym złożeniu wniosku o pozwolenie wodnoprawne oraz o tym, kto był odpowiedzialny za sprawy oczyszczalni ścieków zarówno Kierownik Z. G. L. jak i zastępca Burmistrza P. wiedzieli już co najmniej 30 listopada 2020 r.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany - powód wzajemny wniósł o:

1. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych - w obu przypadkach, o których mowa powyżej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 Nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście

uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Strona skarżąca nie przedstawiła jakichkolwiek argumentów przemawiających za uznaniem, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie była oczywiście uzasadniona. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest w tym zakresie oparte wyłącznie o polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną stanu faktycznego dokonaną przez Sąd drugiej instancji. Najistotniejszy jest jednak fakt, że rażące naruszenie prawa przez sąd musi doprowadzić do wydania oczywiście błędnego rozstrzygnięcia. Pozostawiając zaś na boku rozważania na temat daty początkowej biegu terminu na rozwiązanie umowy o pracę powoda, należy zauważyć, że w niniejszej sprawie, co do zasady, powództwo z odwołania od rozwiązania umowy o pracę zostało uwzględnione z tym, że w miejsce przywrócenia do pracy orzeczono odszkodowanie na podstawie art. 477¹ k.p.c., gdyby zatem nawet Sąd drugiej instancji podzielił ocenę strony powodowej dotyczącą przekroczenia terminu określonego w art. 52 § 2 k.p., to nie miałyby to żadnego wpływu na wydane rozstrzygnięcie, nadal bowiem nie zostałaby w żaden sposób podważona ocena Sądu drugiej instancji, że żądanie przywrócenia do pracy było nieuzasadnione.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

[SOP]

[r.g.]

